

Handreiking Effectmeting FASTFOODAANPAK

GEMEENTEPROGRAMMA
ZWERFAFVAL

Je gemeente heeft gekozen om aan de slag te gaan met de Fastfoodaanpak. Het effect daarvan meet je met dit stappenplan. Daarna bepaal je of de interventie moet worden aangepast, behouden blijft of breder toegepast kan worden.

STAP 1 NULMETING, DOELEN EN PLANNING

Je begint goed voorbereid aan de metingen als je voorafgaand aan de interventie de doelen en een planning hebt vastgesteld. Bepaal de doelen van de fastfoodaanpak. Zoals op beeldkwaliteit minder zwerfafval. En op beleving meer betrokkenheid en tevredenheid van de gebruikers en meer waardering voor de ondernemers.

Je voert eerst nulmetingen uit in de week voorafgaand aan de interventie. Daarin meet je de situatie zoals die is voordat je een maatregel hebt ingevoerd. Gebruik daarvoor de aanwijzingen in stap 3 en stap 4. De metingen naar het effect vinden plaats enkele weken na de start van de interventie.

Let bij de planning van alle metingen goed op reinigings- en onderhoudsmomenten. Om fastfoodafval in bermen van wegen te meten is het moment van maaien zeer relevant. Op parkeerterreinen wordt op een wat lagere frequentie schoongemaakt, dan is het belangrijk dat de nul- en effectmeting beiden net voor de reiniging worden uitgevoerd. Bij de nul- en effectmetingen onderzoek je hetzelfde zodat je de cijfers goed kunt vergelijken.

STAP 2 VUL DE BEHAALDE PRESTATIE-INDICATOREN IN

Een prestatie-indicator geeft weer in welke mate de maatregel in je gemeente is ingevoerd. Omdat je ervan uit kan gaan dat de gekozen maatregel sowieso bijdraagt aan het halen van je doelstellingen, geeft dit gelijk al enig inzicht in het effect. Je maakt je inzet kwantificeerbaar en kan het daardoor ook beter vergelijken met andere gemeenten. De indicatoren voor de fastfoodaanpak zijn:

- ✓ aantal betrokken ondernemers
- ✓ aantal aangepakte fastfood locaties binnen een gemeente

Als je gemeente gebruik maakt van de Zwerfafvalvergoeding gebruik je deze data ook om de Voortgangsvragenlijst in het Zwerfafval Dashboard Gemeenten in te vullen.

STAP 3 MEET HET EFFECT OP DE BEELDKWALITEIT

Gebruik bij de nulmeting en de effectmeting dezelfde aanpak. Het verschil tussen de scores is het effect van de maatregel. Zorg bij de metingen altijd dat de omstandigheden zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn en bekijk vooraf de Tips effectmeting in de praktijk.

Meet de fastfoodaanpak als volgt:

- ✓ Fastfoodafval wordt meestal over een groot gebied verspreid. De aanpak start met een goede schouw van de locaties waar fastfoodafval aangetroffen wordt. Hou bij de keuze van je meetlocaties rekening met de routes van de consumenten en hoe lang er nodig is voor de consumptie van verschillende etenswaren.
- ✓ Meet zwerfafval grof op minimaal vier vaste plaatsen in een omtrek van 25m tot 100m van de fastfoodlocatie én op de plekken waar het fastfood afval ophoopt (de hotspots), op vaste tijdstippen
- ✓ Voer tegelijk een fractietelling grof zwerfafval uit, ingedeeld naar take-away, snoep, drinken en overige verpakkingen. Als er meerdere verkooppunten bij elkaar zitten, registreer je ook van welke fastfoodketen de verpakkingen afkomstig zijn.
- ✓ Let bij de vulgraadmeting van afvalbakken ook op voldoende capaciteit en piekbelasting, zodat de bakken bijvoorbeeld bij drukte tijdens lunch en diner niet overvol raken. Gebruik de beeldmeetlat zwerfafval die past bij de vullingsgraad te weten, meubilair-afvalbak-vullingsgraad. >>

- ✓ Meet dagelijks gedurende 1 tot 3 weken
- ✓ **OPTIONEEL** registreer je ook hoeveelheid afval in de bak. Markeer die bakken of laat gemarkeerde zakken wegen op de werf. Maak vooraf goede afspraken met de uitvoerende partij.
- ✓ **OPTIONEEL** kan je het gedrag van fastfood consumenten observeren. Zo krijg je extra inzicht in bijvoorbeeld looproutes, consumptielocaties en mogelijke barrières om het fastfood goed weg te gooien.

STAP 4 VOER EEN BELEVINGSMETING UIT

De fastfoodaanpak is van invloed op de beleving. De nulmeting met de onderstaande vragen heb je in stap 1 uitgevoerd onder willekeurige respondenten rondom het gebied waar de interventie gaat plaatsvinden. Bij de nulmeting zeg je niets over de geplande aanpak. Zorg wel dat het altijd duidelijk is over welk gebied het precies gaat. Nu meet je de beleving na de invoering van de fastfoodaanpak. Leg eerst uit wat de fastfoodaanpak inhoudt bijvoorbeeld met foto's. Voer het onderzoek uit door willekeurige gebruikers van het gebied te benaderen of aan te bellen bij bewoners. Doe dit op wisselende tijdstippen verspreid over de week voor een goede spreiding. Het gewenste aantal respondenten is 70 per meting. Stel de volgende vragen in deze volgorde (conform standaard CROW meetmethode, antwoorden op een 5-puntsschaal waarbij 1=helemaal negatief tot 5=helemaal positief):

In welke mate bent u het eens met de volgende stellingen?

1. Ik vind het gebied prettig
2. Ik voel me veilig in het gebied
3. Hoe tevreden bent u in het algemeen over het gras & de beplanting
4. Hoe tevreden bent u in het algemeen over de straat & stoep
5. Hoe tevreden bent u in het algemeen over hoe schoon het is
6. Hoe tevreden bent u over het gras & de beplanting m.b.t. zwerfafval
7. Hoe tevreden bent u over de straat & stoep m.b.t. zwerfafval
8. Ik voel me betrokken bij het gebied
9. Ik voel me verantwoordelijk voor het schoonhouden van het gebied
10. De aanwezige ondernemers zijn betrokken bij het gebied
11. Ik waardeer de ondernemers in het gebied
12. Bent u bekend met de campagne "Fastfood-aanpak"?
13. Bent u bewoner, bezoeker, ondernemer in het gebied?
14. Geslacht, leeftijd

STAP 5 ANALYSEER DE RESULTATEN EN BEPAAL VERVOLGSTAPPEN

Leg je meetresultaten naast je gestelde doelen. Iedere fastfoodaanpak is uniek. Het succes van de aanpak in een gebied is daarom niet altijd voorspellend voor een ander gebied. Aanbevolen wordt om de meting na enige tijd te herhalen om te zien of het effect tijdelijk of duurzaam blijkt.

Gebruik en bespreek de resultaten van de prestatie-indicatoren, beeldkwaliteit- en belevingsmetingen en bepaal de vervolgstappen richting een zwerfafvalvrije omgeving.

MEER WETEN & DOEN

- ✓ Bekijk **Tips effectmeting in de praktijk**
- ✓ Meet breder en structureel m.b.v. Handboek monitoring zwerfafval basis & plus. Daarin lees je ook alles over beeldmeetlatten en meetvak-selectie.
- ✓ Alle monitoring/metingen gaan uit van landelijke CROW standaarden
- ✓ Check **nederlandschoon.nl** voor extra hulpmiddelen en adviezen